

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Кафедра теоретичної і прикладної економіки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної роботи
Михайлишин Г.Й.

“ _____ ” _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 13 МІКРОЕКОНОМІКА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітня програма

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Спеціальність

076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», 07
Управління та адміністрування.

Івано-Франківськ – 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни (РПНД) «Мікроекономіка» для студентів, які навчаються за освітньою програмою 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. Галузі знань 07 Управління та адміністрування. ОР «бакалавр»; - 2020 р. - 12 с.

Розробник:

Васильченко Сергій Миколайович

кандидат економічних наук, доцент кафедри теоретичної і прикладної економіки

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теоретичної та прикладної економіки

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки

_____ (Пилипів Н.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“27” серпня 2020 року

Схвалено Науково-методичною радою економічного факультету.

Протокол від “27” серпня 2020 р., № 1

“27” серпня 2020 р.

Голова _____ (Гнатюк Т.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3	Галузь знань 07 Управління та адміністрування. (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність: 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. (шифр і назва)		
Модулів – 3	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: бакалавр	16 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	10 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	74 год.
Індивідуальні завдання: __год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,38, для заочної форми навчання – 0,17

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни (як складової частини економічної теорії) полягає у формуванні ринково-орієнтованого економічного світогляду

©Васильченко, 2020 рік

©Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2020 рік

майбутнього економіста-бакалавра, здатного до професійної діяльності у якості економіста, фінансиста, обліковця, маркетолога, менеджера або суб'єкта підприємницької діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни «Мікроекономіка» - є

- формування у студентів практичних навичок економічного мислення, ринкової поведінки та економічної культури.
- опанування студентами принципами та методами ухвалення оптимальних економічних рішень за обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття та показники з теорії мікроекономіки;
- економічні концепції провідних економічних шкіл та напрямки мікроекономічної теорії;
- основні мікроекономічні моделі.

вміти:

- аналізувати економічні процеси та явища на рівні окремих суб'єктів та ринків та робити висновки;
- оперувати мікроекономічними показниками;
- пояснювати економічну природу мікроекономічних явищ та процесів;
- моделювати прості мікроекономічні об'єкти та економічні процеси;
- використовувати мікроекономічні моделі для розв'язання конкретних економічних завдань;

В результаті навчання студент навчиться:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 10. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально на основі етичних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

ПРН 11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

В результаті навчання студент набуде таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

ІК 1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та

закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до мікроекономіки: основні поняття

Тема 2. Попит та пропозиція: аналіз часткової рівноваги.

Тема 3. Еластичність.

Тема 4. Теорія вибору споживача.

Тема 5. Споживання і попит.

Тема 6. Теорія фірми: виробництво і вартість.

Тема 7. Теорія пропозиції: конкурентні фірми та галузь.

Тема 8. Неповна конкуренція: монополія.

Тема 9. Неповна конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія.

Тема 10. Антимонопольна політика.

Тема 11. Ринки факторів виробництва: праця.

Тема 12. Ринки факторів виробництва: капітал і природні ресурси

Тема 13. Загальна рівновага і ефективність.

Тема 14. Неспроможність ринку. Зовнішні ефекти.

Тема 15. Суспільні блага.

Тема 16. Ефективність, справедливість та державна влада.

**5. Теми семінарських занять
(денна форма)**

Назва теми	Форма навчання		
	<u>Денна</u>		
	Кількість годин		
	лекц.	сем.	сам.
МОДУЛЬ 1			
Тема 1. Вступ до мікроекономіки: основні поняття	2	2	2
Тема 2. Попит та пропозиція: аналіз часткової рівноваги.	2	2	2
Тема 3. Еластичність.	2	2	2
Тема 4. Теорія вибору споживача.	2	2	2
Тема 5. Споживання і попит.	-	-	6
МОДУЛЬ 2.			
Тема 6. Теорія фірми: виробництво і вартість.	2	2	2
Тема 7. Теорія пропозиції: конкурентні фірми та галузь.	2	2	2
Тема 8. Неповна конкуренція: монополія.	2	2	2
Тема 9. Неповна конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія.	2	-	2
МОДУЛЬ 3.			
Тема 10. Антимонопольна політика.	-	-	6
Тема 11. Ринки факторів виробництва: праця.	-	-	6
Тема 12. Ринки факторів виробництва: капітал і природні ресурси	-	-	6
Тема 13. Загальна рівновага і ефективність.	-		6
Тема 14. Неспроможність ринку. Зовнішні ефекти.	-	-	6
Тема 15. Суспільні блага.	-	-	6
Тема 16. Ефективність, справедливість та державна влада.	-	-	6
РАЗОМ	16	14	60

**Теми семінарських занять
(заочна форма)**

©Васильченко, 2020 рік

©Прикарпатський національний університет
ім. В.Стефаника, 2020 рік

Назва теми	Форма навчання		
	Заочна		
	Кількість годин		
	лекц.	сем.	сам.
Тема 1. Вступ до мікроекономіки: основні поняття	-	-	4
Тема 2. Попит та пропозиція: аналіз часткової рівноваги.	2	2	2
Тема 3. Еластичність.	2	2	2
Тема 4. Теорія вибору споживача.	2	2	2
Тема 5. Споживання і попит.	-	2	2
Тема 6. Теорія фірми: виробництво і вартість.	-	2	2
Тема 7. Теорія пропозиції: конкурентні фірми та галузь.	-	-	6
Тема 8. Неповна конкуренція: монополія.	-	-	6
Тема 9. Неповна конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія.	-	-	6
Тема 10. Антимонопольна політика.	-	-	6
Тема 11. Ринки факторів виробництва: праця.	-	-	6
Тема 12. Ринки факторів виробництва: капітал і природні ресурси	-	-	6
Тема 13. Загальна рівновага і ефективність.	-	-	6
Тема 14. Неспроможність ринку. Зовнішні ефекти.	-	-	6
Тема 15. Суспільні блага.	-	-	6
Тема 16. Ефективність, справедливість та державна влада.	-	-	6
РАЗОМ	6	10	74

6. Самостійна робота

Тема 1. Нормативний та позитивний аналіз. Потреби та їх класифікація. Безмежність потреб. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.20.
Тема 2. Динамічна модель ринкової рівноваги. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.29 – 30.
Тема 3. Еластичність лінійної функції попиту. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.36 – 37.

<p>Тема 4. Суверенітет і раціональність споживача. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.45.</p>
<p>Тема 5. Ефекти доходу і заміщення. Ефект доходу та ефект заміщення для товару Гіфена. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.56 – 58.</p>
<p>Тема 6. Фірма як економічний агент. Витрати у довгостроковому періоді. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.62 – 63.</p>
<p>Тема 7. Довгострокові рівновага і пропозиція галузі. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С. 88 – 90.</p>
<p>Тема 8. Максимізація прибутку: довгострокова рівновага. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.99 -101.</p>
<p>Тема 9. Неповна конкуренція: монополістична конкуренція та олігополія. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.109 -121.</p>
<p>Тема 10. Антимонопольна політика. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.122 – 134.</p>
<p>Тема 11. Ринки факторів виробництва: праця. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.135 – 147.</p>
<p>Тема 12. Ринки факторів виробництва: капітал і природні ресурси. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.148 – 160.</p>
<p>Тема 13. Загальна рівновага і ефективність. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.161 – 175.</p>
<p>Тема 14. Неспроможність ринку. Зовнішні ефекти. Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг.</p>

ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.176 – 187.

Тема 15. Суспільні блага.

Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.188 – 196.

Тема 16. Ефективність, справедливість та державна влада.

Література: Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. – С.197 – 210.

7. Методи навчання

В процесі вивчення курсу використовуються три групи методів навчання: словесні, наочні, практичні:

1. Словесний, наочний: пояснення, бесіда, візуалізація, консультації.
2. Проблемний (метод проблемного викладу, частково-пошуковий), дослідницький, евристичний, пояснювально-ілюстративний.
3. Лекція, пояснення, демонстрація; кейс-завдання, методи мозкового штурму.

8. Методи контролю

Контроль успішності студентів здійснюється у формі поточного контролю, контролю самостійної роботи та підсумкового контролю.

Контроль успішності студентів здійснюється у формі поточного контролю, який включає також контроль самостійної роботи та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється у формах:

а) усного опитування на практичних заняттях і має за мету перевірку рівня підготовки студентів. Мінімальна кількість оцінок отриманих за семестр не визначається. Питома вага оцінки 40% підсумкової оцінки. Перескладання поточних негативних оцінок та підвищення позитивних оцінок не допускається. Всі пропущені практичні (семінарські) заняття обов'язково відпрацьовуються, проте, викладач тільки фіксує відпрацювання у журналі, а оцінка, при цьому, не виставляється.

б) тестування в системи дистанційного навчання (Модуль 1 та 2). Питома вага модульних оцінок 60% підсумкової оцінки. Модульна контрольна робота включає 40 питань з усіх тем змістового модуля. Правильна відповідь оцінюється у 2,5 бали.

Контроль самостійної роботи проводиться у формі усного опитування під час семінарських занять (домашні завдання для самостійного вивчення) або, на вибір студента, шляхом проходження тестування за темами модуля №3.

Критерії поточного оцінювання та оцінювання самостійної роботи (100 бальна система):

- «90 -100» – в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову та додаткову літературу.

- «70 - 89» – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

- «50 - 69» – частково володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

- «0 - 49» – не володіє, або фрагментарно і поверхнево володіє навчальним матеріалом. Викладає його без аргументації та обґрунтування під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки.

Підсумкова (залікова) оцінка засвоєння навчального матеріалу визначається автоматично як сума оцінок отриманих на семінарах (в тому числі контроль самостійної роботи) та оцінок отриманих за виконання модульних контрольних робіт. Крім того, залікова оцінка може бути підвищена за рахунок додаткових балів («перлинок»), зароблених студентами на лекціях за участь в обговоренні проблемних питань, розв’язування завдань та тестів під час лекцій. До залікової оцінки також додаються додатково 10 балів за кожний сертифікат, отриманий за проходження тренінгів чи онлайн навчальних курсів з мікроекономіки.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

©Васильченко, 2020 рік

©Прикарпатський національний університет
ім. В.Стефаника, 2020 рік

Підсумкова оцінка з дисципліни у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою:

Шкали оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90 – 100	5	відмінно	A
80 – 89	4	добре	B
70 – 79			C
60 – 69	3	задовільно	D
50 – 59			E
26 – 49	2	незадовільно (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 25		незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)	F

Якщо студент не складав змістовий модуль з поважних причин, які підтвержені документально, то він має право на його складання з дозволу дирекції інституту, деканату факультету (за заявою).

10. Методичне забезпечення

1. Мікроекономіка: методичні рекомендації для проведення практичних занять для студентів денної та заочної форми навчання спеціальностей 051 Економіка, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність. / уклад. Васильченко С.М. – Івано-Франківськ : ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 2020. – 54 с.

11. Рекомендована література

Основна.

1. Аналітична економіка: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, І.В. Грабинська та ін.]; за ред. С. Панчишина і П. Островерха. – 3-тє вид., виправл. та доп. – Кн.1.: Вступ до аналітичної економіки. Макроекономіка. – Львів: Априорі, 2017. – 567с.
2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2 кн. / [С.М. Панчишин, П.І. Островерх, В.Б. Буняк та ін.]; за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. – Кн. 2: Мікроекономіка. – 2-ге вид., виправл. і доповн. – К.: Знання, 2014. – 390 с.

©Васильченко, 2020 рік

©Прикарпатський національний університет ім. В.Стефаника, 2020 рік

3. Мікроекономіка: підручник; за наук. редакції А.П. Наливайка. – К.:КНЕУ, 2011. – 446 с. - <http://studentam.kiev.ua/content/view/744/99/>
4. Мікроекономіка : конспект лекцій / укладачі : Ю. М. Петрушенко, О. В. Дудкін, Н. М. Костюченко. – Суми : Сумський державний університет, 2013. – 206 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/33855/3/Mikroekonomika.pdf;jsessionid=AF34A7C5CFEF0937E9C70569D2B164F4>
5. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студ. екон. спец. закл. освіти: 2-е вид. У 2 Ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луніна та ін.; за заг. ред. С.Будаговської. – К.: Основи, - 2007. https://chtyvo.org.ua/authors/Budahovska_Svitlana/Mikroekonomika_i_makroekonomika/
6. Steven A. Greenlaw, David Shapiro. Principles of Microeconomics 2e Based on the 2nd edition of Principles of Economics, Economics and the Economy, 2e by Timothy Taylor, published in 2011. https://d3bxy9euw4e147.cloudfront.net/oscms-prodcms/media/documents/Microeconomics2e-OP_TYV1xIr.pdf
7. Patric M. Emereson. Intermediate Microeconomics/ <https://open.oregonstate.education/intermediatemicroeconomics/>

Наукові публікації

1. Стефінін В.В., Малишівський Т.В. Альтернативна корисність доходу як ключовий елемент моделі поведінки споживача // Вісник Прикарпатського університету імені Василя Стефаника. Серія Економіка. Випуск 14. / Стефінін В.В., Малишівський Т.В. / Івано-Франківськ: Видавництво «Плай» Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2019. С. 82-86.
2. Ємець О.І. Економіко-правовий аналіз законодавчо-нормативної бази діяльності підприємства як головного суб'єкта мікроекономіки / О.І.Ємець // Вісник Прикарпатського університету. Серія: Економіка. – Івано-Франківськ: Плай, 2015. – Вип. 11. – С. 145-149.

Електронні ресурси

1. Податкове законодавство, узагальнюючі консультації, анонс подій. URL : <http://sfs.gov.ua/>
3. Нормативно-законодавчі акти у державному секторі, підприємницької діяльності, міжнародні стандарти.URL: <https://mof.gov.ua/uk>
4. Законодавчі та нормативні акти з банківської діяльності. Періодичні видання НБУ.URL:<https://www.bank.gov.ua/>
5. Державна служба статистики.URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України/ URL : http://dspace.nbuv.gov.ua/browse?order=ASC&rpp=20&sort_by=1&etl=-&offset=17032&type=title